

คนรักสัตว์เฮ ! “เลี้ยงแล้วทิ้ง” มีโทษ
คนข้างบ้านเฮ ! “เลี้ยงแล้วปล่อย” มีปัญหา

โดย นางสาวลิลลี่ สุวามิน

นักวิชาการสาธารณสุข ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

คนรักสัตว์เฮ ! เลี้ยงแล้วทิ้ง มีโทษ ผิดกฎหมายทารุณสัตว์ นับได้ว่าในปัจจุบันคงจะปฏิเสธไม่ได้ว่าสัตว์เลี้ยงได้เข้ามาเป็นส่วนสำคัญในชีวิตของคนเรามาก อาจจะเป็นเพราะสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เกิดความเหงา ความเครียด และสิ่งหนึ่งที่จะเข้ามาทดแทนและดูแลจิตใจเราได้ดีที่สุดก็น่าจะเป็นสัตว์เลี้ยงประจำบ้านไม่ว่าจะเป็นสุนัข แมว หลายคนเชื่อว่า “ทุกซุนั้นบำบัดได้ด้วยสัตว์เลี้ยง” มีนักจิตวิทยาท่านหนึ่งเชื่อว่า สัตว์เลี้ยงมีบทบาทช่วยในการเสริมสร้างความมั่นคงทางอารมณ์ให้กับผู้เลี้ยง เพราะถึงแม้มันจะพูดไม่ได้ มันก็ไม่เคยโกหก มันนั่งฟังอย่างตั้งใจ มันไม่ถาม มันไม่เคยนึกสงสัย มันจึงเป็น “เพื่อน” ที่ดีที่สุด และนี่ก็นับเป็นสิ่งที่ต่อกย้ำให้เห็นว่าสัตว์นั้นควรได้รับการดูแลให้ดียิ่งเช่นกัน และดียิ่งขึ้นอีกเมื่อมีพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรม และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗ ประกาศลงราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๗ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือจะมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๗ โดยสาระสำคัญ คือ ข้อห้ามทิ้งสัตว์ให้พ้นจากความดูแล พร้อมบทลงโทษกรณีทารุณสัตว์ ถือได้ว่าเป็นหัวใจของคนรักสัตว์กันเลยทีเดียว

แต่เหตุใดคนข้างบ้านถึงต้องปล่อยโฮ “เมื่อเลี้ยงแล้วปล่อย” แม้เราจะมีเสรีภาพในเคหะสถานที่จะเลี้ยงสัตว์ใดก็ได้ นั่น แต่การใช้สิทธินั้นก็ต้องไม่ไปกระทบสิทธิของผู้อื่นด้วยเช่นกัน การที่ผู้เลี้ยงปล่อยปะละเลย ไม่ดูแลสัตว์ ปล่อยให้เกิดความเดือนร้อนต่อผู้อยู่อาศัยข้างเคียง ไม่ว่าจะป็นกลิ่น เสียงรบกวน สิ่งปฏิกูล โรคต่างๆ ที่เกิดจากสัตว์นั้นย่อมถือได้ว่าเป็นการก่อ “เหตุรำคาญ” ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ มีอำนาจเข้าไปตรวจสอบ ข้อเท็จจริงถ้าพบว่ากรกระทำนั้นเป็นเหตุรำคาญ ตามมาตรา ๒๕ แห่ง พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้ก่อเหตุรำคาญ มีการปรับปรุง แก้ไข หรือ ระงับซึ่งเหตุรำคาญนั้น ภายในระยะเวลาอันสมควร ไม่ว่าเหตุรำคาญนั้นจะเกิดขึ้นในเคหะสถานของผู้ก่อเหตุรำคาญเอง (มาตรา ๒๘) หรือในที่สาธารณะก็ตาม (มาตรา ๒๗)

และเพื่อเป็นการควบคุม ป้องกันเหตุดังกล่าว มาตรา ๒๙ ได้ให้อำนาจแก่ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นเพื่อควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ ใน ๓ ลักษณะ คือ ๑) กำหนดให้เป็นเขตห้ามเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทโดยเด็ดขาด หรือ ๒) ไม่เกินจำนวนที่กำหนด หรือ ๓) เป็นเขตที่การเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทต้องอยู่ภายใต้มาตรการควบคุมอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งผู้ที่เลี้ยงสัตว์จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของท้องถิ่น ถ้าฝ่าฝืนจะมีโทษตามกฎหมาย เช่น กรณีข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. ๒๕๔๕ ตาม “ข้อ ๘(๕) ให้เลี้ยงสัตว์ภายในสถานที่เลี้ยงสัตว์ของตน ไม่ปล่อยให้สัตว์อยู่นอกสถานที่เลี้ยงสัตว์ โดยปราศจากการควบคุม กรณีเป็นสัตว์ดุร้ายจะต้องเลี้ยงในสถานที่หรือกรงที่บุคคลภายนอกเข้าไปไม่ถึงตัวสัตว์และมีป้ายให้ระมัดระวังโดยสังเกตได้อย่างชัดเจน” ดังนั้นกรณีในพื้นที่กรุงเทพมหานครที่ เจ้าของสุนัขจูงสุนัขออกมา ภายนอกบ้าน แล้วปล่อยปะละเลย เช่น ถ่ายมูลหน้าบ้านผู้อื่น หรือบนถนนหนทางที่ใช้ในการสาธารณะก็จะเป็นความผิดที่ฝ่าฝืนข้อกำหนดของท้องถิ่น มาตรา ๗๓ วรรค ๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท

โดยผู้ที่ได้รับผลกระทบจาก การเลี้ยงสัตว์หรือปล่อยสัตว์ สามารถร้องเรียนได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ได้แก่ หน่วยงานดังต่อไปนี้

๑. ในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถร้องเรียนได้ที่สำนักงานเขตพื้นที่นั้น

๒. ในเขตเทศบาลสามารถร้องเรียนได้ที่สำนักงานเทศบาล

๓. ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถร้องเรียนได้ที่ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล

อย่างไรก็ตาม เหตุจะไม่เกิด **หากทุกคนปฏิบัติตามกฎหมายและเคารพสิทธิของผู้อื่น** ส่วนราชการเองก็ต้องให้ความสำคัญกับการออกมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการเลี้ยงสัตว์ เพื่อเป็นการควบคุมป้องกันปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและ เป็นประโยชน์ในการรักษาสถานะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน สามารถ ป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญ ที่อาจเกิดขึ้น เป็นไปตาม เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕